…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 219 (6148)
ОКТЯБРИИН 31
ВТОРНИК
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Байлдаанууд соогуур хатуужаһан советскэ арадай авангард, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ большевигүүдэй агууехэ парти, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Ленинэй туг доро, Сталинай ударидалгаар—коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Централиьна Комитедэй Уряануудһаа).

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойдо зорюулагдаһан

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй УРЯАНУУД

1. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ой мандаха болтогой!

2. Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

3. Социализм амжалтатайгаар байгуулжа байгаа арадай демократиин оронуудай ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ!

4. Өөрынгөө ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдал шүүлаад, арадай-демократическа байгуулалтые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байгаа агууехэ хитад арадта ахадүүгэй амар мэндэ!

5. Өөрынгөө ороной бэеэ дааха байдалые героическаар хамгаалжа байгаа корейскэ арадта ахадүүгэй амар мэндэ!

6. Германска Демократическа Республика мандаха болтогой. Единэ, бэеэ даанхай, демократическа, эб найрамдалда дуратай Германиин түлөө тэмсэгшэ, Германиин демократическа хүсэнүүдтэ амар мэндэ!

7. Титын бүлэгэй фашистска ёһо журамда эсэргүүсэн, империализмын зарсанарта эсэргүүсэн, сүлөөрэлгын тэмсэл хүүлжа байгаа Югославиин арадуудта амар мэндэ!

8. Бүхы оронуудай ажалшад! Шэнэ дай үүдхэгшэдэй хорото муухай түсэбүүдые элирүүлэн, таһалдуулагты! Эб найрамдалай тала баригшадай хүсэн түгэс фронтые үргэдхэгты, бэхижүүлэгты! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые баталан хамгаалая!

9. Дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэнь Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан мандаха болтогой!

10. Өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэгшэ колониальна ба бэеэ даагүй оронуудай арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

11. Манай Эхэ ороной амгалан ба аюулгүй байдалые хамгаалжа байдаг Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ алдар соло!

12. Советскэ пограничнигууд—манай Эхэ ороной нангин хилэнүүдые хёрхоор сахин жагсагшад мандаха болтогой!

13. Манай Эхэ ороной эрхим хүбүүд ба басагадта—Советскэ Союзай Геройнуудта ба Социалистическэ Ажалай Геройнуудта алдар соло!

14. Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци! Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Арадай ажахын 1950 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Советскэ Социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые ажалай шэнэ баатаршалгануудаар бэхижүүлэгты!

15. Советскэ Союзай ажалшад! Агууехэ барилгануудые—Куйбышевска, Сталинградска ба Каховско гидроэлектростанцинуудые, Главна Туркменскэ, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые амжалтатайгаар бэелүүлэн, коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ оруулалта хэе!

16. Советскэ Союзай ажалшад! Наукын, техникын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ зоримгойгоор нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! Манай социалистическэ гүрэнэй улам саашадаа ургалгын ба һалбаран бадаралгын үндэһэ һуурийе—ажалай бүтээсые эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлэгты!

17. Эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Түүхэй эдүүдые, материалнуудые, түлишэ ба электроэнерги нарин шангаар арбилхын түлөө тэмсэгты! Түхеэрэлгээ эрхимээр ашаглаха ябадал туйлагты! Продукциин үртэрын үные химдаруулагты, шанарыень һайжаруулагты!

18. Нүүрһэнэй промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Нүүрһэ малтан гаргалгын бүхы процессүүдые бүрин түгэс механизацилхын түлөө тэмсэгты! Шэнэ шахтануудые түргэнөөр баригты! Оронойнгоо арадай ажахыда нүүрһэ ехээр үгэе!

19. Нефтяной промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Нефть үйлэдбэрилэн абалгын ба буйлуулгын темпые дээшэлүүлэгты! Скважинануудые түргөөр малтагты, нефтьтэй шэнэ газарнуудые бэлэжэ ашаглагты! Социалистическэ ажахыда нефть ба нефтепродуктнуудые ехээр үгэгты!

20. Хара ба үнгэтэ металлургиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Металл үйлэдбэрилгын шэнэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгты! Агрегадуудай ба механизмуудай хүсые хүсэд дүүрэнээр ашаглагты! Түрүү металлургнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэгты! Орондоо шэрэм, булад, прокат, үнгэтэ металлнуудые ехээр үгэе!

21. Электростанцинуудай эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Электроэнерги үйлэдбэрилгэеэ ехэдхэгты! Энергетическэ шэнэ хүсэнүүдые түргэнөөр ашаглалгада оруулагты! Арадай ажахые электроэнергиэр һаадгүй хангаха ябадал бэелүүлэгты!

22. Машина бүтээдэг предприятинуудай эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Ороной арадай ажахые түрүү техникээр зэбсэглэгты! Промышленностьда, барилгануудта, транспортда ба хүдөө ажахыда бүри олон машинануудые үгэгты!

23. Автомобильна ба тракторна промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Үйлэдбэриин культурые улам дээшэлүүлэгты! Автомобильнуудые ба тракторнуудые бүтээн гаргалгаяа бүхы хэмжээгээр ехэ болгогты!

24. Химическэ промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Шэнэ техникые ба түрүү технологиие нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэгты! Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэеэ ехэ болгогты! Ороной арадай ажахыда химическэ продуктнуудые ехээр үгэгты!

25. Судно барилгын промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Судно бүтээлгын техникые улам нарижуулан һайжаруулагты! Шэнэ корабльнуудые түргэнөөр бүтээгты! Советскэ гүрэнэй хүсэн түгэс флот байгуулая!

26. Барилгашад—эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Түргөөр барилгын техникые шудалагты! Шэнэ предприятинуудые, гэр байрануудые, культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудые түргэнөөр баригты! Барилгын үные химдаруулагты, шанарыень һайжаруулагты!

27. Барилгын материалнуудай промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Үйлэдбэрилхэ хүсэнүүдые бүрин түгэсөөр ашаглагты! Манай Эхэ ороной барилгануудта цемент, хирпиисэ, шэл, хушааха, үнгэлхэ ба бусад материалнуудые ехээр үгэгты!

28. Ой модоной ба саарһанай промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Механизмуудые ашаглаха ябадал һайжаруулагты, модо бэлэдхэлдэхи ажалай бүтээсые дээшэлүүлэгты! Модо бэлэдхэхэ ба зөөхэ ябадал бүхы хэмжээгээр ехэ болгогты! Орондоо модоной материалнуудые ба саарһа ехээр үгэе!

29. Хүнгэн промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд! Хүн зондо бүд, гутал, хубсаһа, трикотаж ба бусад товарнуудые ехээр үгэгты! Түүхэй эдүүдые арбилхын түлөө, ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудай эрхим шанар ба үргэн ассортиментын түлөө тэмсэгты!

30. Эдеэ хоолой, мяха-һүнэй ба загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эдеэ хоолой продуктнуудые бүтээн гаргалгаяа үргэдхэгты, тэдэнэй шанарые һайжаруулагты! Хүн зондо сахар, тоһо, мяха-һүнэй, загаһанай ба бусад продуктнуудые ехээр үгэгты!

31. Нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин хүдэлмэрилэгшэд! Нютагай түүхэй эдүүдһээ үйлэдбэрилэгдэдэг зүйлнүүдые ехээр бүтээн гаргагты! Үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудай шанарые дээшэлүүлэгты! Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэлнүүдые бүри һайнаар хангагты!

32. Городской ажахын ба гэр байрануудай барилгын эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, архитекторнүүд, инженернүүд болон технигүүд! Гэр байрануудай ба культурно-ажаһуудалай барилгын темпые түргэдхэгты, шанарыень улам һайжаруулагты! Городуудые ба хүдэлмэришэнэй поселогуудые болбосон болгохын түлөө тэмсэгты!

33. Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ашаа зөөлгын түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэгты, вагоной эрьесые түргэдхэгты! Пассажирнуудые хангалга һайжаруулагты! Түмэр замай барилгын темп ба шанарые дээшэлүүлэгты, тэрэнэй үные химдаруулагты! Үбэлэй условидо транспортын эрхимээр хүдэлмэрилхэ ябадал хангагты!

34. Далайн ба гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэд! Ашаа зөөлгын хэмжээе ехэ болгогты, суднонуудай эрьесые түргэдхэгты! Арадай ажахыда зорюулагдаһан ашаануудые түргэнөөр хүргэжэ үгэгты! 1951 оной навигацида эрхимээр бэлэдхэгты!

35. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Социалистическэ газартаряалан ба малажал хүгжөөлгөөр шэнэ амжалтануудые туйлагты! Хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые, промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые элбэг дэлбэг болгое!

36. Колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые ба колхозуудай, совхозуудай, МТС-үүдэй түрүү дүй дүршэлые колхозно ба совхозно үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! Газартаряалангай ба малажалай түрүүшүүлэй зэргэнүүдые үргэдхэн олошоруулагты!

37. Колхознигууд ба колхозницанууд! Колхозуудай ниитын баялигуудые арбидхагты, ажалай жаяг заршам бэхижүүлэгты! Колхозно ажабайдалай үндэһэн хуулиие—хүдөө ажахын артелиин Уставые нарин нангинаар сахигты!

38. Гүрэнэйнгөө урда өөһэдынгөө уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр гүйсэдхэһэн колхознигууд ба колхозницануудта, МТС-үүдэй болон совхозуудай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ алдар соло!

39. Колхознигууд ба колхозницанууд, совхозуудай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, зоотехнигүүд болон ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд! Ниитын малажалые бүхы хэмжээгээр хүгжөөгты, малай тоо толгойе улам олон болгогты, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлэгты! Малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхэ ябадал эмхидхэгты!

40. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, МТС-үүдэй ба совхозуудай трактористнууд, комбайнернууд, механигууд! Хүдөө ажахын техникые бүри һайнаар ашаглагты, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэгты! Газартаряалан ба малажал электрификацилха ябадалые урагшань дабшуулагты!

41. Хүдөө ба ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Поли хамгаалха модо һуулгалгын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Зүб севооборотуудые түргэнөөр шудалан эрхилэгты, уһалалгын шэнэ системые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты, уһанай хаалтанууд ба сөөрэмүүдэй барилга үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Үндэр ба тогтууритай ургаса хангая!

42. Советскэ худалдаа наймаанай, кооперациин, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд! Городто ба деревнидэ культурна советскэ худалдаа наймаа бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлэгты! Советскэ эд хэрэглэгшые хангалгаяа улам һайжаруулагты!

43. Гүрэнэй эмхи зургаануудай албахаагшад! Советскэ аппарадай хүдэлмэрииe улам һайжаруулагты, гүрэнэй жаяг заршам бэхижүүлэгты, ажалшадай эрилтэнүүд ба хэрэглэлнүүдтэнь анхаралтайгаар хандагты!

44. Советскэ наукын хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ шэнжэлэлгэнүүдээр, нээлтэнүүдээр ба ухаалан зохёоһон зүйлнүүдээр манай Эхэ ороной наука болон техникые баяжуулагты! Наука үйлэдбэри хоёрой холбоое бэхижүүлэгты!

45. Литературын, искусствын, кинематографиин хүдэлмэрилэгшэд! Өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариин хэмжээе дээшэлүүлэгты, агууехэ советскэ арадта таараха үндэр дээдэ идеятэй уранһайханай шэнэ зохёолнуудые бии болгогты!

46. Эрэгтэй ба эмэгтэй багшанар, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Һурагшадта наукын эшэ үндэһэнүүдые бата бэхеэр шудалуулан зэбсэглэгты! Манай залуушуулые советскэ патриотизмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлэгты! Социалистическэ обществын культурна, эрдэмтэй гражданинуудые, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэдые бэлэдхэгты!

47. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зондо медицинскэ туһа хүргэхэ ябадал хангалгын шанарые улам һайжаруулагты! Советскэ медицинскэ наукын туйлалтануудые практикада нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! Аргалалгын ба санитарна эмхи зургаануудай эрхимээр хүдэлмэрилхын түлөө тэмсэгты!

48. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудые ба Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн героическа советскэ сэрэгшэдэй бүлэнэрые бүгэдэарадай анхарал оролдолгоор хүреэлэе!

49. Советскэ профсоюзууд! Арадай ажахын 1950 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлые дэлгэрүүлэгты! Хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе улам саашадань дээшэлүүлхэ тухайда эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргагты! Коммунизмын һургуули—советскэ профсоюзууд мандаха болтогой!

50. Советскэ эхэнэрнүүд! Манай Эхэ ороной арадай ажахын ба культурын саашадаа һалбаран бадархын түлөө тэмсэгты! Коммунизмын эдэбхитэй байгуулгашад—советскэ эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

51. Коммунизмын залуу байгуулгашадай түрүү отряд, большевистскэ партиин найдамтай туһалагша ба резерв—Ленинско-Сталинска комсомол мандаха болтогой!

52. Советскэ хүбүүд ба басагад! Түрүү наукые, техникые, культурые эсэшэгүйгөөр шудалагты! Ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабахаар бэлэн, бата хатуу ба зоримгой байгты! Манай Эхэ ороной аша туһада шэн зоригтойгоор ажаллагты!

53. Пионернүүд ба һургуулиинхид! Эрдэмүүдые шудалагты, Ленин—Сталинай хэрэгэй түлөө бата тэмсэлшэд болохоор бэеэ бэлдэгты!

54. Коммунистнууд ба комсомолецууд! Ажахын ба культурын хүсэн түгэс шэнэ дэбжэлтын түлөө, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхын түлөө тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэнүүдтэ ябагты!

55. Манай орсной арадуудай хани барисаанай ба алдар солын бата хэрэм—манай агууехэ советскэ Эхэ орон мандаха болтогой!

56. Байлдаанууд соогуур хатуужаһан советскэ арадай авангард, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ большевигүүдэй агууехэ парти, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

57. Ленинэй туг доро, Сталинай ударидалгаар—коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет.

Парторганизацинуудай эмхидхэлэй ба агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ

(Улан-Удэ городой партийна активай суглаанһаа)

Улан-Удэ городой партийна активай суглаан октябриин 26-да болобо. Тус суглаан дээрэ «Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудтай дашарамдуулан партийна организацинуудай хэхэ эмхидхэлэй ба агитационно-пропагандистска **хүдэлмэри тухай»** ВКП(б)-гэй Горкомой секретарь нүхэр Логушкин элидхэл хэбэ.

Ажалшадай **улам ургажа байгаа** үйлэдбэриин ба политическэ дэбжэлтын оршон байдалда болохоёо **байһан,** нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй ябаса тухай нүхэр Логушкин элидхэлэйнгээ эхиндэ тогтобо. 1946 оной февралиин 9-дэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо нүхэр Сталинай хараалһан асари ехэ программануудые бэелүүлхын түлөө бүхы советскэ **арад туйлай ехэ** патриотическа **дэбжэлтэтэйгээр** тэмсэжэ, **промышленность, хүдөө ажахы,** культура ба наукые хүгжөөхэ, ажалшадай ажана тэниглэн байдалые улам һайжаруулха хэрэгтэ нилээд ехэ амжалтануудые туйлаба.

Ленин — Сталинай алдарта партида арад зоной этигэл найдалгын улам ургажа байһан эрхэ байдалда һунгалтануудта бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд хадаа манай ороной ажабайдалда тон ехэ событи болохо ба **буржуазна** демократиһаа советскэ **демократиин** тад ондоо, булюу **һайн байдагые харуулха байна.** Советскэ Союзай политическэ үндэһэ һууринь ажалшадай депутадуудай Соведууд мүн. Тиимэһээ манай ороной ажабайдалда Соведүүд онсо ехэ үүргэ бэелүүлнэ.

Советскэ системын гүнзэгы демократическа байдагынь, политическэ ажал-ябуулгада арад олониитын тон үргэнөөр хабаададагынь һунгуулиин кампаниин үедэ бүри эли тодоор харагдаха байна. Энээнние юун гэршэлнэб гэхэдэ, Советскэ Союз дотор һунгуулиин комиссинуудай составта 8 миллион үлүүтэй хүн дэбжүүлэгдээ. Эдэ комиссинуудта гансахан Улан-Удэ город дотор 2600 үлүүтэй хүн дэбжүүлэгдэһэн байха юм.

Һунгалтануудта бэлэдхэл ба тэдэнние үнгэргэлгэ тон ехэ ба харюусалгатай политическэ кампани **болоно.** Партийна организацинууд **хадаа эмхидхэлэй ба агитационно-пропагандистска хүдэлмэрээрээ ажалшадай политическэ ба үйлэдбэриин эдэбхиие улам дээшэнь** дэбжүүлхэ, арадай ажахын 1950 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда энэ эдэбхиие шэглүүлхэ зорилготой.

«Партийна ба советскэ органууд, —гэжэ элидхэлшэ саашань заана, —советскэ һунгуулиин системын принципүүдые хазагайруулхагүйн **хойноһоо наринаар хинан хараха ба Сталинска Конституциин болон һунгалтануудай тухай Дүримэй** эрилтэнүүдые бүрин сахиха ёһотой».

Партийна организацинууд хадаа **һунгуулиин участогуудай байрануудые түхеэрэлгэ ойрын саг соо дүүргэхэ ябадал хангаха ёһотой.**

Бүгэдэниитын һунгуулиин эрхые бодотоор бэелүүлхэ ябадалда һунгагшадай списогүүдые зүбөөр зохёолго ехэ удхашанартай. Энэ хүдэлмэриие районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд толгойлно. Тиигэбэшье, һунгагшадай списогүүдые зүбөөр зохёохо, тэрэниие хаһа саг соонь бүгэдын анхаралда табиха ба наринаар шалгаха ябадалай түлөө партийна организацинууд харюусалгатай байна.

Партийна организацинууд болбол урдахи һунгалтануудай кампанинхидал адляар партийнабэшэ хүнүүдтэй хамта кандидадуудые дэбжүүлхэ ёһотой.

Һунгалтануудта бэлэдхэлэй ба тэрэниие үнгэргэлтын амжалтанууд һунгагшадай дунда ябуулагдаха агитационно-ниитын хүдэлмэриһөө дулдыдаха байна, — гэжэ нүхэр Логушкин саашань хэлэбэ.—Агитаторнууд хадаа СССР-эй Конституциин агууехэ принципүүдые, манай ороной гражданинуудай эрхэнүүд ба уялгануудые, социализмын илалтануудай бүхэдэлхэйн түүхэтэ удхашанарые, советскэ демократиин бодото арадай, эгээл дээдэ түхэлэй демократи байһые, мүнөөнэй уласхоорондын байдалай гол асуудалнуудые, Советскэ Союзай гадаадын политикые ажалшадта үргэнөөр тайлбарилжа үгэхэ ёһотой. Тэдэнэр хадаа хүн зониие, илангаяа түрүүшынхиеэ һунгаха һунгагшадые советскэ һунгуулиин хуулинуудтай, СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ сталинска табанжэлэй түсэбэй дүүргэлтын амжалтануудтай хододоо танилсуулжа байха зэргэтэй.

Эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада дээрэ дурсагдаһан асуудалнуудаар лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үргэнөөр эмхидхэхэ шухала. Тиихэдээ, манай орон дотор, тэрэ тоодо республика соо, туйлагдаһан амжалтануудые һайнаар харуулха шухала. Эдэ бүхы хүдэлмэридэ партийна, советскэ, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэдые олоор хабаадуулха хэрэгтэй.

Үнгэрһэн һунгуулиин кампаниинуудай дүй дүршэлые хэрэглэн, агитационно-ниитын хүдэлмэриин олон янзын бүхы формонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотойбди.

Һунгагшадай дунда агитационно-пропагандистска хүдэлмэри ябуулха центр хадаа һунгуулиин участогууд мүн болоно. Тэндэ агитпунктнууд нээгдэхэ ёһотой. Мүнөө олонхи агитпунктнууд хүдэлмэрилжэ эхилээ. Кооперативна техникумдэ, № 1, № 18, № 65 һургуулинуудта, мяханай комбинадай клубта ба Железнодорожно № 1 училищида эмхидхэгдэһэн агитпунктнууд һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Саашань элидхэлшэ болбол һунгуулиин кампаниин ба Агуухэ Октябриин 33-дахи жэлэй ойн һайндэртэ бэлэдхэлнүүдэй нэгэн доро ябуулагдажа байһан тухай хэлэбэ. Промышленностиин ба транспортын предприятинуудай коллективүүдтэ Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ мүрысөөн Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллектив үүсхэһэн ба мүнөө тус коллектив абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Мүн мелькомбинадай, мяханай комбинадай, оёдолой фабрикын ба бусад предприятинуудай коллективүүд хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулһан байха юм.

Тиихэтэй хамта мүрысөө эмхидхэлгэдэ дутуу дундануудай бии байһые тэмдэглэхэ шухала. Зарим эхин партийна организацинууд коллективүүдэйнгээ абаһан уялгануудые һонирходоггүй ба социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ ябадалда анхаралаа багаар табидаг байна. Жэшээлхэдэ, судно-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй 39 процентнь тус тустаа абаһан социалистическэ уялгануудаа дүүргэнэгүй. Тэрэшэлэн маслобазада ба хирпиисын заводто иимэ ушар үзэгдэнэ. Социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилгэдэ партийна зарим организацинуудай зүгһөө гарадаг дутуунууд гэхэдэ, тэдэнэр ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һулаар табидаг, ажахын асуудалнуудые һонирходоггүй байна. Хөөрэлдөөнүүд, лекцинүүд, элидхэлнүүд цехүүдэй коллективүүдтэ тон үсөөнөөр хэгдэнэ, үйлэдбэриин зүблөөнүүд ганса нэгэ үнгэргэгдэнэ.

Октябриин урда тээхи мүрысөөнэй ябасые харуулха ябадалда республиканска газетэнүүдэй редакцинуудай ёһото анхаралаа табяагүй байһые элидхэлшэ тон зүйтэйгөөр тэмдэглээ.

Партийна организацинууд хадаа үнэн зүб шүүмжэлэлнүүдые дэмжэхэ ба хүгжөөхэ, дутуу дундануудые элирүүлэн, түргэнөөр зайлуулха хэмжээнүүдые абаха зорилготой.

Партийна организацинууд хадаа болохоёо байгаа һунгалтануудта бүхы һунгагшадай тон эдэбхитэйгээр хабаадалгые, Городской ба районно Соведүүдэй депутадуудта коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блюгой дэбжүүлһэн кандидадуудай түлөө нэгэн һаналаар голосовалха ябадалые хангаха байһаниинь лабтай гэжэ нүхэр Логушкин элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ тэмдэглэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэбэ. Партиин Городской райкомой секретарь нүхэр Кирдяшкин үгэ абаба. Һунгуулиин кампаниин түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн манай район дотор мянга гаран агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй олонхинь үнгэрһэн һунгуулиин кампаниһаа эхилээд мүнөө хүрэтэр арад зоной дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулжа үргэлжэлһөөр байха юм. Оёдолой фабрикын, кооперативна техникумэй ба бусад партийна организацинуудай агитаторнууд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Гэбэшье, һунгуулиин зарим участогуудта (жэшээлхэдэ № 8 ба № 10) агитаторнууд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри һунгагшадай дунда мүнөө болотор хүсэд һайнаар табижа шадаагүй байһаар. Мүн Ленинэй орденто Бурят-Монголой гүрэнэй оперо ба баледэй театрын партийна организаци хадаа агитпункт эмхидхэлгые мүнөө хүрэтэр унжагайруулжа байна, — гэжэ нүхэр Кирдяшкин тэмдэглэбэ.

— Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй Президиумүүдэй Указуудай толилогдон сасуу олонхи агитаторнууд һунгагшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые хэжэ эхилһэн байна. Манай агитпункт хадаа зохёогдоһон түсэбэй ёһоор саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг юм. Һаяхан агитпунктын дэргэдэ һунгагшадай суглаа үнгэргөөбди, мүн агитаторнуудай зүблөөнүүд хододоо хэгдэдэг байна. Мүнөө голосовани үнгэргэхэ зал түхеэрэгдэжэ эхилбэ. Энэ хүдэлмэридэ залуу һунгагшад Трифонов, Гончарук, Сорокин ба бусад эдэбхитэйгээр хабаадана,—гэжэ һунгуулиин 42-дохи участогай агитпунктые даагша нүхэр Ковалевская хэлэбэ.

№ 2 агитпунктые даагша нүхэр Будажапов һунгагшадай дунда ябуулагдажа байгаа агитационно-ниитын хүдэлмэри тухай хэлэхэ зуураа, зарим агитаторнууд арад зоной дунда үнгэргэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдтэе хангалтагүйгөөр бэлэдхэдэг, тиимэһээ тэдэнэр тодо һонор ба һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые хэжэ шададаггүй гэжэ шүүмжэлбэ. Энэ дутагдалые усадхахын тула партийна организацинууд болбол агитаторнуудай хүдэлмэриие өөһэдынгөө саг үргэлжын хиналтада абаха ёһотой.

—Манай агитаторнууд болбол һунгалтануудай тухай Дүрим, «Коммунизмын агууехэ барилганууд», «Дайе эб найрамдал илаха» гэһэн ба бусад темэнүүдээр һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадай дунда үнгэргэһэн байна. Агитпунктынгаа дэргэдэ агитаторнуудай булан эмхидхэжэ, һунгалтануудта хамаатай литературын список тэндэ табигданхай. Энэ хадаа агитаторнуудай хөөрэлдөөнүүдтэе бэлэдхэхэ ябадалые ехэ хүнгэдхэдэг юм. — гэжэ нүхэр Резникова өөрынгөө үгэ соо тэмдэглэбэ.

Профсоюзуудай Областной Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Могнонов һунгуулиин кампаниин үедэ профсоюзна организацинуудай ябуулха агитационно-ниитын хүдэлмэри тухай тогтожо хэлэхэ зуураа, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд болбол һунгагшадые культурнаар хангаха ябадалда анхаралаа улам ехээр хандуулха, уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэри һэргээхэ, арад зоной улам ургажа байгаа духовно эрилтэнүүдые гүйсэд хангажа шадахаар тэрэнэй репертуарые зохёохо ёһотой байна гэбэ.

—Партийна зарим организацинуудай агитаторнууд һунгуулиин кампаниин эхилһээр хори гаран хоног үнгэрбэшье, мүнөө болотор участогуудтаа үшөө гараагүй байха юм. Энээнэй тоодо хүдөө ажахын Министерствын эхин партийна организациин агитаторнууд оролсоно. Эндэхи 12 агитаторнуудай миил нэгэнһээ бэшэниинь участогуудтаа юрэдөө ошоогүй,—гэжэ № 3-дахи агитпунктые даагша нүхэр Каравкин шүүмжэлбэ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь нүхэр Островская ба Улан-Удын Городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялга дүүргэгшэ нүхэр Таряшинов гэгшэд һунгуулиин кампаниин бэлэдхэлэй үедэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, советскэ ба ажахын органуудай хүдэлмэридэ үзэгдэһэн бүхы дутуу дундануудые сүм усадхаха шухала гэжэ тэмдэглэбэд.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлэй үедэ ябуулагдаха эмхидхэлэй ба агитационно-пропагандистска хүдэлмэри тушаа партийна организацинуудай зорилгонууд тухайда ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр Петухов дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Партийна активай суглаан хадаа зубшэн хэлсэһэн энэ асуудалаар дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба.

Оюун бэлигтэ полководец, гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша

Ленин—Сталинай хэрэгэй түлөө эрэлхэг зоригто тэмсэлшэ, политическэ ба гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, оюун бэлигтэ полководец Михаил Васильевич Фрунзе 25 жэлэй урда гээ, 1925 оной октябриин 31-дэ наһа бараһан юм.

Нүхэр Сталин хадаа М. В. Фрунзын гайхамшагта ажал-ябуулгые ба бэлиг шадабариие үндэрөөр сэгнэһэн байна.

Өөрынгөө бүхы ами наһые М. В. Фрунзе манай арадай толотомо һайхан ерээдүйн түлөө тэмсэлдэ үгөө. Тэрэ хадаа 1904 онһоо эхилжэ большевистскэ организацинуудта хүдэлмэрилэн, өөрынгөө ажал-ябуулгые эхилһэн байгаа. 1905 ондо парти хадаа М. В. Фрунзые Иваново-Вознесенскэ хүдэлмэришэнэй райондо хүдэлмэрилхөөр эльгээһэн байна.

1906 ондо Иваново-Вознесенскэ комитет М В. Фрунзые Стокгольмдо болоһон РСДРП-гэй IV (Нэгэдүүлхэ) съездэ делегадаар һунгаһан юм.

Революционно ажал-ябуулга хэһэнэйнгээ түлөө 1907 ондо арестовалагдаад, 4 жэл каторжна хүдэлмэри хэхээр сүүдлэгдэһэн, мүн тэрэнэй хойто тээ—полицида зэбсэгтэ эсэргүүсэлгэ хэһэнэй түлөө—үлгэжэ алагдахаар сүүдлэгдэһэн байгаа, тэрэнь арбан жэлэй каторгаар һэлгэгдээ һэн. 1914 оной хабар каторгань Сибирь руу сүлэлгөөр һэлгэгдэһэн юм.

Сибирьтэ сүлэлгэдэ байхадаа М. В. Фрунзе эрдэм болбосоролоо өөрөө дээшэлүүлхын тула оролдосотойгоор хүдэлмэрилбэ. 1915 оной зун түрмэһөө зугадажа, Василенко гэжэ нэрэтэйгээр Забайкальеда нюусаар ерээд байхадаа, бусад нүхэдтэй хамта «Восточное обозрение» гэжэ недели бүхэнэй орган байгуулаа.

Февральска революци болохо үедэ М. В. Фрунзе хадаа Минскдэ центртэй подпольно большевистскэ организациие хүтэлбэрилһэн ба Белоруссидахи революционно хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинь болоһон байна.

1917 оной августда М В Фрунзе Шуя город руу дахин бусажа ошоһон ба тэмсэжэ байгаа московско пролетариадта туһалхын тула шуйска ба иваново-вознесенскэ 2 мянган хүдэлмэришэдэй зэбсэгтэ отрядые Москва руу асарһан байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин һүүлээр М. В. Фрунзе Иваново-Вознесенскэ губерниин гүрэнэй ба политическэ бүхы ажабайдалые ударидан, партиин губкомой, губисполкомой ба губсовнархозой түрүүлэгшээр хүдэлмэрилһэн юм.

Партиие ба советскэ засаг[…] бэхижүүлэлсэхэ, мүн дайгаар […] даргагдаһан ажахыгаа һэргээн бо[…] хоохотоёо хамта, М. В. Фрунзе […] луу Советскэ республикын зэбсэ[…] хүсэнүүдые эмхидхэхэ тухай […] нуташье зуура марiаагүй. О[…] ниитын дунда агитационно-проп[…] гандистска хүдэлмэри үргэн[…] ябуулһан, мүн граждански дайн[…] фронтнуудые шангадхахын тула […] рядууд болон маршева ротонууд[…] эмхидхэһэн байна. Ярославль[…] восстани хэһэн эсэровскэ банд[…] нуудые бута сохихо ябадал[…] бэеэрээ хабаалаа.

М. В. Фрунзе 4-дэхи арми[…] командалагшаар томилогдо[…] Уральска ба оренбургска сага[…] хасагуудые бута сохихо ба З[…] фронтын баруун флангые хаагаа[…] зорилго тус армиин үмэнэ таб[…] даһан юм. 1919 оной март[…] 10-да М. В. Фрунзын сэрэгү[…] Сломихинскын дэргэдэ сагаан […] сагуудай полкнуудые бута сохи[…] ба мартын 18-да Лбищенск[…] эзэлһэн байгаа.

Зүүн фронтын Зүүн ба Турке[…] танска гэжэ хоёр фронт болон […] баагдахада, М. В. Фрунзе Турке[…] танска фронтын командалагша[…] томилогдоо һэн. Сентябриин 10-[…] М. В Фрунзын сэрэгүүд генер[…] Беловой сагаан хасагуудай арми[…] бүһэлжэ, плендэ абаһан байна.

Ленин ба Сталин хадаа Турке[…] танда сэрэгэй-политическэ ба а[…] дай ажахын шухала зорилгону[…] дые шиидхэхэ ябадалые М. Фрунзеда даалгаба. Эдэ бүхы […] рилгонуудые М. В. Фрунзе гүрэн[…] ехэ ажал-ябуулагша ба полко[…] дец зэргэтэйгээр тон һайнаар […] лүүлээ.

1920 оной сентябриин 10-[…] М. В. Фрунзе Урда фронтдо […] гээгдэбэ. Хэдэ хэдэн түгэс […] тэ операцинуудые хэжэ, Фрун[…] хадаа Врангелиин сэрэгүүдые б[…] сохиһон юм.

Сталинска һургуулиин полко[…] дец байһан туладаа, Фрунзе […] даа оршон байдалые түргэнөөр […] зүбөөр сэгнэдэг, гол сохилтые […] дуугүйгөөр тодорхойлдог ба опер[…] циин бүхы ябасые угаа сэсэн[…] уридшалан харадаг байһан ю[…] Үндэр культура, өөрынгөө ябу[…] ганиуудта бата этигэл, операц[…] түсэб бэелүүлхэ ба илалта туйла[…] гэһэн хэлбэришэгүй дура зори[…] эдэ бүхы хадаа М. В. Фрунз[…] онсо шанарынь байгаа.

СССР-эй Реввоенсоведэй Түр[…] лэгшын ба СССР-эй сэрэгэй бо[…] далайн хэрэгүүдые эрхилхэ а[…] дай комиссарай тушаалда бай[…] даа, нүхэр Сталинай шууд хүт[…] бэри доро хүдэлмэрилэн, М. Фрунзе Улаан Армиие шэнэд[…] байгуулха угаа ехэ хүдэлмэри […] һэн байна.

Советскэ арад хадаа Лени[…] Сталинай партиин үнэн сэхэ […] бүүн, гайхамшагта полковод[…] М. В. Фрунзын дурасхаалые на[…] гинаар хадагалжа ябахал.

ХҮДӨӨДЭХИ ХУДАЛДААЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

(Ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

Манай парти ба советскэ правительство болбол культурна советскэ худалдаа наймаае үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалшадай материальна ба культурна хэмжээ улам дээшэлүүлхэ зорилгые ехэхэн удхашанартайда тоолоно.

Тиимэһээ худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, промышленна ба эдеэ хоолой һайн шанартай элдэб зүйлэй товарнуудаар ажалшадые гүйсэд хангаха гэһэн эрилтэ советскэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана. Тэдэнэр болбол худалдан абагшадай эрилтые дүүрэн хангаха уялгатай.

Гэбэшье, худалдаа наймаанай олохон организацинууд ба хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө уялгые гүйсэд дүүргэнэгүй. Худалдаа наймаанай зарим предприятинууд ажалшадай үдэр бүри ургажа байһан эрилтые дүүрэн хангажа шаданагүй. Зарим аймпотребсоюзуудай хүдөөгэй магазинуудай зүгһөө худалдан абагшадай эрилтэ, хэрэглэлые муугаар хангадаг баримтанууд үзэгдэнэ. Энээн тухай манай газетын редакцида ажалшадай эльгээһэн бэшэгүүд хэлэнэ. Дээдэ Березовко тосхонһоо бэшэһэн селькорой бэшэгые хаража үзэе. Тус тосхондо 200 гаран хүн ажаһуудаг. Эдэнэрэй эрилтэ ба хэрэглэмжые прилавкын хүдэлмэрилэгшэд һайнаар хангнагүй. Бурмонторгын тэндэхи киоск үргэлжэ шахуу хаалтатай байдаг. Киоскын продавец А. Мурашева гэгшэ өөрынгөө хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандадаг байха юм. Тэрэнэй хүдэлмэриие Бурмонторгын конторын зүгһөө шалгадаггүй ба конторһоо холо байһан дээрэһээ Мурашева гэгшэ киоскоёо дуратай саггаа хаажархёод, ПВЗ-гэй магазинуудаар зайжа арилшадаг юм. Тиихэдэнь продавецые хүлеэжэ, киоскын хажууда хүдэлмэришэд ехэхэн сагаа үнгэргэдэг байна. Гадна эндэ эд бараанууд хараалагдаһан ассортиментын ёһоор асарагдадаггүй. Шухала хэрэгтэй сай, дабһа, зуруул г. м. эд бараанууд оройдоо үгы байдаг. Продавец Мурашева шүүмжэлэлые тэсэдэггүй. Худалдан абагшадай зүгһөө тэрэнэй дутуунууд тухай заахада, бүдүүлигээр, албан хойрогоор харюусадаг зантай. Тиихэдэ дутуунуудыень заадаг эдэ хүнүүдтэ эд бараа үгэдэггүй байһан ушар үзэгдэдэг. Нүхэр Мурашева энээнһээ гадна, гүрэнэй мүнгэн зөөриин үрилтэ хэһэн гэжэ мэдэгдэһэн байгаа. Теэд продавецын тушаалда мүнөө хүрэтэр байһаар лэ гэжэ селькор бэшэнэ.

Иимэ ушарнууд зарим нютагуудташье үзэгдэдэг. «Культурна советскэ худалдаа наймаае бүри үргэнөөр хэхын тула Закаменай аймагай тосхон, колхоз бүхэнөөр магазинууд нээгдэһэн байгаа», — гэжэ селькор Ванчиков бэшэнэ. Тиигэбэшье, худалдаа наймаан үргэнөөр эмхидхэгдээгүй. Хужар гэжэ тосхондо хүдөөгэй магазин нээгдэһэн юм. Энэ магазин октябриин 1-һээ хойшо хүдэлмэрилхэеэ болишоо. Тиимэһээнь эндэхи ажалшад үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангагданагүй. Хужарай сельпогой түрүүлэгшэ Г. Цыбиков худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэхэ гэжэ һаналаа табидаггүй юм.

Тэрэшэлэн худалдан абагша[…] эрилтэдэ анхаралгүйгөөр ханд[…] даг тухай Хэжэнгын аймаг[…] Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой […] шууд манай газетын редакци[…] бэшэнэ. Эндэ таряа хуряалг[…] үедэ худалдаа наймаан тон эм[…] гүйгөөр хэгдэһэн байгаа. Т[…] колхоздо үни хада магазин нэ[…] дэһэншье һаа, тэрэнь август […] раһаа хойшо хүдэлмэрилээг[…] Тиихэдэ аймпотребсоюзай хүт[…] бэрилэгшэд энээн тухай һанал[…] табяагүй байһаар.

Мухаршэбэрэй аймагай Сута[…] сомоной Сталинай нэрэмжэтэ ко[…] хозой дэргэдэхи магазинда эд б[…] раанинь шорой тооһондо дар[…] дашаһан, санитарна заршам[…] сахидаггүй, эд бараагаа, эд[…] хоолой зүйлнүүдые хадагал[…] склад үгы байха юм. Энээн тух[…] Сутайн сельпогой түрүүлэгшэ […] хэр Кобылкина мэдэдэгшье һа[…] зохихо хэмжээ абанагүй.

Иимэ ушарнууд тухай […] бусадшье аймагуудһаа ажалш[…] бэшэнэ. Эдэ баримтанууд хад[…] худалдаа наймаанай организац[…] нуудай зарим хүдэлмэрилэгш[…] илангаяа аймпотребсоюзуу[…] хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө нютагуу[…] та культурна советскэ худал[…] наймаае үргэн далайсатайга[…] ёһотоор эмхидхэдэггүй байна […] жэ харуулна.

Советскэ худалдаа найма[…] болбол ажалшадай материал[…] ба культурна хэмжээень дээ[…] лүүлгэдэ горьтойхон үүргэ дүүр[…] дэгынь мэдээжэ. Тиин […] дөө нютагуудта эд бараае, эд[…] хоолой зүйлнүүдые элбэгээр […] далдаха, тиихэдэ худалдан аб[…] шадта культурнаар хандаха гэ[…] худалдаа наймаанай хүдэлмэ[…] лэгшэдэй шухалын шухала зор[…] го мүн.

...НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

...им хүбүүд, басагадаа дэбжүүлнэ

...рбриин 28-да Иволгын ай... колхозууд ба эмхи зургаа... ажалшадай хамтын суг... боложо. Һунгуулиин ...ково комиссинуудай состав... кандидадуудые дэбжүүлхэ ...шпуудые зүбшэн хэлсэһэн

...ан Оронго» колхозой кол... ...ууд эрхим колхозница Цы... Бадмаевна Балмаевае һун... ...н Оронгын Участково комис... составта кандидадаар дэбжүү... ...ун Гильбэрын сомоной Воро... ...ай нэрэмжэтэ колхозой кол... ...ууд эрхим һаалиша Мария ...ловна Пузыревае һунгуу... Гильбэрын Участково ко... ...н составта дэбжүүлэе. ...хадаа, өөртөө даалгагдаһан һаамхай үнеэн бүриһөө жэлэй турша соо 1000 үлүүтэй литр һү һааһан байха юм.

Лснинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин хамтын суглаан дээрэ һунгуулиин Красноярровска Участково комиссиин составта кандидадаар колхозой коммунистическэ партийна организациин зүгһөө нүхэр Иннокентий Ильич Шунков дэбжүүлэгдэе. Нүхэр Шунков болбол колхозой һүнэй-товарна фермые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй фермэ аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябадаг байна.

Бухы аймаг дотор һунгуулиин Участково комиссинуудай составта хамтадаа 140 шахуу хүн дэбжүүлэгдэһэн байха юм.

...тийна уялгаяа үнэн сэхээр дүүргэнэ

...лшадай депутадуудай ню... Соведүүдтэ һунгаха һунгал... ...та бэлэдхэлтэй дашарам... «Бурмонголлес» трестын ...йна организациин агитатор... ...рад зоной дунда агитацион... ...уламжын хүдэлмэриие ...эршэтэйгээр ябуулжа байна. ...унистнууд нүхэд Соколова, ...цов, Иткин ба бусад илан... ...һайнаар хүдэлмэрилнэ.

...эр Л. Соколовада Улан-Удэ ...ой Кировэй улицын № 18 гэ... һунгагшад даалгагдаа. ...ь 16 һунгагшад ажаһуудаг. ...р Соколова *болбол* үнгэрһэн ...улиин кампаниһаа хойшо ...тэй холбоо барисаагаа та... ...гүй. «Нютагай Соведүүдтэ ...ганнуудай бэлэдхэлэй эхил... ...э хойшо өөрынгөө участогта ...түргэн гарадаг болооб, һун... ...д минии ерэхые хүлеэжэ байдаг» гэжэ нүхэр Соколова хөөрэнэ.

Нүхэр Соколова Агуухэ Октябрьска революциин 33-дахи жэлэй ой, Кореядахи событинууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, һунгалтанууд тухай Дүримтэй һунгагшадые танилсуулһан байха юм. «Намда даалгагдаһан участогай һунгагшад англо-американска ба бусад империалистнуудые шоо үзэнэ. Һунгагшад эб найрамдалай хэрэгые хамгаалхын түлөө бүхы хүсэеэ зорюулна» гэжэ нүхэр Соколова мэдүүлнэ.

Тэрэ хадаа өөрынгөө гол хүдэлмэриин хэды ехэ байбашье, партийна уялгаяа үнэн сэхээр дүүргэнэ.

Агитаторнууд нүхэд Кузнецов, Иткин ба бусад һунгагшадай дунда мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Д. Очиржапов.

Культурын байшан һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ

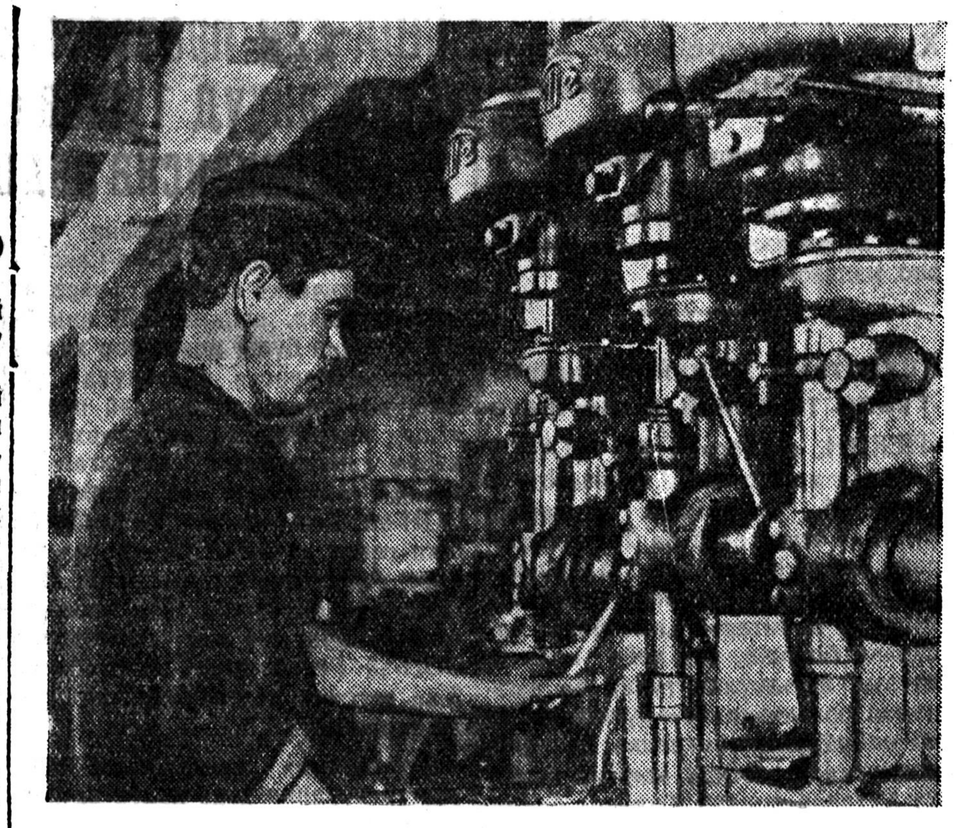
...лшадай депутадуудай нюта... ...оведүүдтэ һунгаха һунгалта... ...й үдэрые нэрэтэй гүрэтэйгөөр ...н тулада Тарбагатайн ай... Ехэ-Куналейн культурын ...н агитационно-ниитын хү... ...ри һайнаар табинхай. Тус ...нгай дэргэдэ уранһайханаар ...дэнхэй агитпункт байгуулаг... Тэндэнь һунгагшадай дунда ...уламжын хүдэлмэри үргэ... ...ябуулагдана. Агитпунктда ...үргэлжын дежурство эмхид... ...хэй.

...итпунктын хүдэлмэридэ ком... ...ецууд ба нютагай эдэбхи... ...ябаадана. Тэдэнэр элдэб те... ...дээр хөөрэлдөө үнгэргэдэг, ...газетэ ба журналнуудые ...шадта хододоо уншажа ...г юм. Мүн «СССР-эй граж... ...нуудай эрхэ ба уялга тухай», ...етскэ һунгуулиин системэ ха... ...бухы дэлхэй дээрэ эгээл де... ...тическа системэ мүн», «Ком... ...ын асари ехэ барилганууд», «Уласхоорондын байдал тухай» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүд тэндэ уншагдаһан байна.

Таряа хуряалгын хүдэлмэридэ байгаа колхознигуудай ба малажалай фермэнүүд дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тулада агитбригада эмхидхэгдэһэн байна. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Указуудай гараһанһаа хойшо тус агитбригада хүдэлмэреэ улам шангадхажа, хүдөө нютагуудта 8 концерт табяа. Тэрээниень 1450 хүн хараһан байха юм. Агитбригада өөрынгөө программые үе үе болоод лэ шэнэлдэг.

Тус байшангай директор нүхэр Гусляков коллективэйнгээ дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Тэрэнь энэ амжалтануудай туйлагдаха ябадалда нүлөөлһэн байна.

И. Богеев.

Улан-Удын моторо-заһабарилгын заводой стахановец — слесарь Иван Задворняк гэгшэ табан жэлэйнгээ даалгабарита түсэбые болзорһоонь урид дүүргэнхэй. Мүнөө халаан бүхэнэйнгөө нормые 240 процент хүрэтэр дүүргэн, Октябриин урдахи мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Зураг дээрэ: слесарь И. Задворняк ажаллажа байна. **Ф. Суходольскиин фото.**

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Мүрысөөндэ түрүүлээшэд

Энэ оной гурбадахи квартал соо республикын хэлхеэ холбоошодой дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба профессиональна союзуудай областной Совет болбол тус мүрысөөндэ илаһанайнь түлөө өөрынгөө дамжуулгын Улаан тугые 2000 түхэриг мүнгэн шантайгаар хэлхеэ холбооной Заиграйн аймагай конторын коллективтэ барюулба.

Тус конторо (начальнигынь нүхэр Прудников, рабочкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Борусенко) хүдэлмэреэ шанарай талаарнь һайжаруулхаһаа гадна, олзо доход оруулха гүрэнэй түсэбые 101,1 процент дүүргэһэн байна. Мүн радиоточконуудые олюшоруулха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Тиихэдэ, хэлхеэ холбооной хүдэлмэриин муу байһан тухай нэгэшье гомодол ба мэдүүлгэ энэ үедэ байгаагүй.

Эрхимээр хүдэлмэрилдэг продавец

Иволгын аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд Октябрьска һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидээд, ажалшадые эд бараагаар хангаха хүдэлмэреэ улам һайжаруулжа байна.

Саянтын сельпогой хүдэлмэрилэгшэд өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Эдэнэр 3-дахи кварталайнгаа даалгабаринуудые сүм дүүргээд, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус сельпогой № 4 магазинай продавец нүхэр Трифонов эд бараанай эрьесэ тушаа һара бүриингөө даалгабаринуудые 100 холо үлүүтэй процент дүүргэнэ.

Нүхэр Трифонов колхознигуудые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха хэрэгтэ бүхы шадабари мэргэжэлээ гарган хүдэлмэрилдэг. Недели бүхэндэ нүүдэл худалдаа наймаатайгаар колхозуудай малай гүүртэнүүдтэ ошожо, тамхи, сай гэхэ мэтэ бараануудые малшадта худалдана.

Д. Колмаков.

Патриотическа үүсхэл

Торийн аймагай Алцакска сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Октябрьска революциин 33-дахи ой хүрэтэр налог түлбэреэр гүрэнтэйгөө сүм тоосохо уялга абаад, «Улаан Бургалтай» колхозойхидые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан юм. Энэ уряалынь тэрэ дороо дэмжэгдээ.

Мүнөө абаһан уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, мүрысэгшэд налогоо уридшалан түлэжэ байна.

Эдэ хоёр колхозой гэшүүдэй мүрысөөн мүнөө аймаг дотор дэмжэгдэжэ байна. **Н. Спицын.**

Малаа амжалтатайгаар үсхэбэрилнэ

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 33-дахи жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахабди гэжэ шиидэһэн Баргажанай аймагай Уланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Социалистическэ Ажалай Герой О. Бубеев) малажал хүгжөөхэ мүнөө жэлэйнгээ түсэбые: морёор — 105 процент, хонёор—106 процент, гахайгаар—110 процент, шубуугаар—100 процент гүйсэдхэбэ. Малнуудынь дулаан байраар хангаганхай. **Ц. Цыдыпов.**

Адуу моридоо һайнаар үбэлжүүлэе

Энэ жэлдэ манай республикын олон колхозууд адуу мори үсхэбэрилхэ хэрэгтэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Адуу моридой тоо толгой колхозуудта нилээд олошороо.

Республикын эрхим адуушад энэ жэлэй турша соо түл абалгые һайнаар үнгэргэжэ, абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой адуунай фермые даагша нүхэр Вяткин 47 гүүдһээ 47 унагадые абажа, тобир тарганаар түлжүүлээ. Мүн Байкало-Кударын аймагай «Красный пахарь» колхозой ахалагша адуушан Л. Михайлов 17 гүүдһээ 17 унага, Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой адуушан нүхэр Тарбаев 55 гүүдһээ 55 унага абаад, тобир тарганаар харууһалжа байна. Иигэжэ республика дотор эрхим адуушадай тоо улам олошорно.

Адуу мори үсхэбэрилгын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэ үбэлжэлгын һайнаар үнгэргэгдэһэнһөө нилээд дулдыдаха байна. Энээниие һайн мэдэһэн түрүү колхозууд адуу моридоо дулаан байраар үбһэ тэжээлээр эртээнһээ хангахын түлөө оролдоно. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай «Гигант», Закаменай аймагай «Улаан малшан» колхозууд малаа дулаан байраар ба бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлээр үнинэй хангаанхай. Мүн Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бродников А. А.) моридой байра хүсэд бэлэн болгоод, үбһэ тэжээл фермэнүүдтэ хубаарилан үгөө. Адууниинь ба унаагай морид тусхайта нюурнуудта даалгагдаһан байна. Адуу моридой үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн колхозууд республика дотор олон.

Гэхэтэй хамта, зарим колхозууд адуу мориной байрые һэльбэн заһабарилжа мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй, үбһэ тэжээл хубаарилан үгөөдүй байһаар.

Мүнөө республикын зарим аймагуудта саһан ехээр орожо, үбэлэй шэрүүн хүйтэн эхилжэ байна. Тиимэһээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд болбол ойрын хэдэн хоногой турша соо үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгын дутуу дундануудые усадхаха ёһотой. Нэн түрүүндэ дутуу заһабарилагдаһан байрануудай заһабарилгые дүүргэхэ, моридой эдихэ үбһэ тэжээл нормын ёһоор хубаарилан үгэхэ ба адуулагдажа үбэлжэдэг адуунда бэлшээриин һайн участогуудые таһалжа үгэхэ хэрэгтэй. Гадна, шуурган хүйтэнэй үедэ адуунда эдюулхэ бүдүүн тэжээлэй запас заатагүй байгуулха шухала.

Адуу моридой үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэжэ, адуу мори үсхэбэрилгын хоёр жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэл хадаа колхоз бүхэнэй шухала зорилго мүн.

К. Кузьмин.

Трактор заһабарилга дээрэ

Саянтын МТС полевой хүдэлмэриие барагсаан дүүргээ. Мүнөө олонхи тракторнуудаа усадьбадаа асараад, заһабарилгын хүдэлмэриие үргэнөөр хэжэ байна. Показателиин доска дээрэ заһабарилагшадай нэрэ ба тэдэнэй хүдэлмэриин үдэр бүриин дүнгүүд бэшээтэй. Тэндэ слесарьнууд Бабасанов ба Дареев гэгшэдэй нэрэнүүд түрүү зэргэдэ бэшэгдэнхэй. Эдэнэр заһабарилгын эхилһэнһээ хойшо нормонуудаа хододоо 200-гаад процент хүрэтэр дүүргэжэ байна. Тэдэнтэй зэргэлээд токарь Гомбоевой ажалай дүн бэшээтэй. Тон наряар бүтээгдэдэг детальнуудые хэхэ зуураа, нүхэр Гомбоев нормоёо 230 процент дүүргэнэ. Мүн түмэршэ дархашуул Дашинимаев, Дугаржапов гэгшэд нормоёо саг үргэлжэ нэгэ хахадаар үлүүлэн дүүргэдэг.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй долгин заһабарилагшадай дунда улам үргэдэнэ. Тракторнуудай заһабарилгые түргэдхэхын тулада МТС-эй стахановецууд уралан нарижуулгын шэнэ шэнэ һанамжануудые оруулна. Токарь Гомбоев илангаяа ехэ амжалта туйлаа. Жэшээнь, электрогагнуурида хэрэглэгдэдэг электродуудые бүтээн гаргалгада угааехэ саг хэрэглэгдэдэг байгаа. Нүхэр Гомбоев тусхай хайша хэжэ, ажалайнгаа бүтээсые гурба дахинаар дээшэлүүлбэ. Мүн магнетогой нэгэ деталь хоёр час хахад соо хэгдэжэ бүтээгдэдэг байһан юм. Тиихэдэнь нүхэр Гомбоев тусхай штамп бүтээһэн байна. Энэ штампнь тус деталь бүтээн гаргалгые 12 дахин түргэдхэхэ арга боломжо олгоо. Мүн түмэршэ дархан Дугаржапов ба тэрэнэй нүхэд олон һанамжануудые оруулаа. Иимэ уралан нарижуулгын дурадхалнуудай ашаар ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлнэ.

Энэ МТС-эй механизаторнууд тракторнуудай заһабарилгые болзорһоо урид 1951 оной январиин 1 болотор дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаад, мүнөө тэрэнээ бэелүүлжэ эхилээ. Богонихон болзор соо 12 тракторнууд заһабарилагдаа.

—Халаан бүхэн графигай ёһоор хүдэлмэрилдэг. Тиимэһээ, үдэрэй даалгабари—бригада бүхэнэй нэгэн уялга болонхой. Заһабарилгын хүдэлмэри узловой методээр ябуулагдана,—гэжэ станциин директор нүхэр Танхасаев хөөрэнэ.

Н. Хазагаев.

Уранзохёолшодой арюун уялга

...национальна советскэ литература, тэрэ тоодо манай бурят-монголой литература Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин аша туһаар һалбаран ...һан байна. Советскэ засагай дүүрэн хүсөөрөө хүгжэһэн ...-монгол арад өөрынгөө түрүүлгэжа байгаа залуу литература омогорходог. 1950 оной ...бриин 18-да манай ороной ...а — Москвада бурят-монгол советскэ литературын Вечер ...онь. Энэ хадаа удхаараа ...алистическэ, формоороо на...альна манай культурын бодо...индэр болохо байна. Тиимэ республикымнай олониитэ литература ехэхэн событиин урда ...байна гээшэ.

...рят-монголой литература ха...агуухэ ород арадай литература хүсэтэ нүлөөн доро, идейно...ческо талаараа нилээд баян ...эй замаар ябаба. Рес...ынгаа культурын ба ажахын ...байгуулалтанууд шэнгеэр ...атурамнай большевистскэ ...ин, советскэ правительствын, ...эз Сталинай саг үргэлжын ...л доро амжалтануудые ...а. Тэдэ амжалтануудаа Вечертэ дүүрэнээр харуулха ...бүхы уранзохёолшодой ...ба хүндэтэ уялга болохо

...ечертэ республикымнай литература олониитэ эдэбхитэйгээр ...оролдосотойгоор бэлэдхэжэ ...а Уранзохёолшоднай үндэр идейно-уранһайханай эрилтэнүүдтэ харюусахаар хэдэ хэдэн номуудые бэшээ.

Манай литературын үндэһэ һуури табигша Хоца Намсараевич Намсараев Вечертэ бэлэдхэхэ зуураа, «Үүрэй толон» гэжэ томо роман бэшэжэ дүүргээ. Тус роман соо революциин урда тээхи бурят-монгол арадай хүшэр хүндэ ажабайдал харуулагдана. Ородой пролетариадай туһаламжаар, большевистскэ партиин хүтэлбэри доро ажалшадай эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө хэһэн тэмсэл мүн шадамараар ба уран гоёор харуулагдаһан байна. Романай геройнууд Цыремпил Должод хоёр бурят-монгол арадай эрхим хүбүүд басагадай образуудые хамталан, бэедээ шэнгээһэн хүнүүд мүн. «Үүрэй толон» гэжэ роман бурят ба ород хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэжэ гарахань. Гадна нүхэр Намсараевай пьесэнүүдэй сборник хэблэлдэ үгтэнхэй. Тус сборник соо уранзохёолшын хэдэн һайн һайн пьесэнүүд түрүүшынхиеэ хэблэгдэхээр оруулагдаһан байна.

Республикын мэдээжэ поэт Цэдэн Галсанов һүүлэй үедэ хэдэн олон, удха түгэлдэр, хурса шүлэгүүдые бэшээ. Эб найрамдал, Шэнэ Хитад ба тэмсэжэ байһан Корея тухай шүлэгүүдынь идейно-уранһайханайнгаа талаар илангаяа үндэр дээдэ хэмжээндэ байна. Цэдэн Галсанов баян ургаса абахын түлөө колхозно таряашадай тэмсэлые харуулһан «Байкалай үмэнэхи наран доро» гэжэ повесть бэшээ. Тэрэнь мүнөө хэблэлдэ үгтэхөөр бэлэдхэгдэжэ байна.

Уранзохёолшо Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ романтай манай уншагшад танил гээшэ. Энэ роман мүнөө ород хэлэн дээрэ оршуулагдаад, хэблэгдэжэ байнхай. Нүхэр Тумунов һүүлэй үедэ мүнөө сагай темэнүүд дээрэ хэдэн шүлэгүүдые ба поэмэнүүдые бэшээ юм. Тэдэнь суглуулагдаад, «Шэнэ шүлэгүүд» гэжэ сборник болгогдон гарахань.

«Жаргалта Нуга» гэжэ повесть журналист Цырен Очиров бэшээ. Колхозно байгуулалтын саашанхи хүгжэлтые — колхозуудые томодхолгые энэ повесть харуулна. Поэт Чимит Цыдендамбаев «Доржи Банзаров» гэжэ романайнгаа нэгэдэхи номые бэшэжэ дүүргээ. Поэт-оршуулгаша Семен Дунаев «Мүнгэн гааһан» гэһэн поэмэ бэшээ. Тэрээн соонь оронойнмнай агууехэ амжалтанууд харуулагдана.

Бурят-монголой советскэ литературада залуу уранзохёолшодой зохёолнууд нилээд нэмэри оруулна. Эб найрамдал тухай Дамба Жалсараевай бэшэһэн шүлэгүүд, Цыденжап Жимбеевэй поэмэ, Василий Стенькинэй шүлэгүүд ба сказканууд, Даши-Жамсо Гунзынов, Барадий Мунгонов гэгшэдэй рассказуud хэблэгдэжэ байна.

Критик Михаил Хамаганов литературна шэнжэлэлгын үнэтэй хүдэлмэри хэжэ дүүргээ. Тэрэнэй бэшэһэн «Бурят-монголой советскэ литературын түүхэһээ» гэжэ ном Иркутск городто хэблэгдэжэ байна. Энэ хадаа бурят-монголой советскэ литературын бии болоһоной ба хүгжэһэнэй процессые согсолон шэнжэлһэн түрүүшын томо зохёол мүн.

Ородой классигуудай ба советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудай оршуулга Вечертэ бэлэдхэлгэдэ шухала һуури эзэлнэ. Һүүлэй үедэ Пушкинай, Лермонтовэй, Крыловой, Гоголиин, Некрасовай, Белинскиин, Толстойн, Горькиин, Маяковскиин ба бусадай гайхамшагта зохёолнууд бурят хэлэн дээрэ оршуулагдан хэблэгдэһэн байна. Мүн советскэ элитэ ехэ уранзохёолшодой зохёолнууд оршуулагдаад хэблэлдэ үгтэнхэй.

Манай литературын түүхэдэ түрүүшынхиеэ бурят-монголой советскэ поэзиин антологи ород хэлэн дээрэ хэблэгдэхэнь. Тэрээн соо манай уранзохёолшодой һайн һайн шүлэгүүд оруулагдаа. Антологиие бэлэдхэхэ, редактировалха талаар уранзохёолшодой Союз ба тэрэнэй эдэбхитэд ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна.

Москва городой хэблэлэй эмхи зургаанууд бидэндэ тон ехээр туһална. «Советскэ уранзохёолшо» гэжэ хэблэл Х. Намсараевай повестьнуудые, «Залуу Гварди» гэжэ хэблэл Ж. Тумуновай шүлэгүүдэй «Байкал дээрэхи үглөөгүүр» гэһэн сборнигые хэблэн гаргаа. Гослитиздат, Детгиз, «Советскэ уранзохёолшо» ба «Искусство» гэжэ хэблэлнүүд бурят-монголой уранзохёолшодой хэдэ хэдэн номуудые хэблэжэ байна.

Мүн Москва городой литераторнуудай зүгһөө манай уранзохёолшод саг үргэлжэ туһаламжа абана. Творческо туһа хүргэхын түлөө Москваһаа бүлэг уранзохёолшод ерээ. Сталинска шангай лауреат Виктор Федорович Авдеев «Үүрэй толон» гэжэ романай хоёрдохи номые оршуулаа. Уранзохёолшо Анатолий Николаевич Ференс нэрлэгдэгшэ романай нэгэдэхи номые оршуулһан байна. Поэт Владимир Дмитриевич Замятин шүлэгүүдые оршуулха ба редактировалха талаар ехэхэн хүдэлмэри хээ. Москвагай ба манай уранзохёолшодой творческо хани нүхэсэл болбол агууехэ ород арадай аша туһын эли тодо гэршэ мүн.

Вечертэ бэлэдхэлгэтэй дашарамдуулан хэгдэһэн хүдэлмэринүүдтэхи амжалтануудай хажуугаар хэдэн дутагдалнууд бии. Республикын уранзохёолшодой Союзда шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл, литературна шүүмжэлэл үшөөл багаар дэлгэрэнхэй. Уранзохёолшодой, илангаяа залуу уранзохёолшодой идейно-творческо талаараа ургаха ябадалда бага анхарал хандуулагдана. Хүүгэдэй литература урда мэтэ гээгдэнги байһаар. Мүн идейно-уранһайханайнгаа талаар дутагдалтай номууд бии.

Зарим уранзохёолшод өөһэдынгөө творческо түсэбые дүүргээгүй байна. Жэшээлхэдэ, нүхэр Д. Мадасон «Будамшуу» гэһэн зохёол бэшэхээр хараалһан аад, бэшээгүй. Нүхэр Н. Балдано «Галуута-Нуурай эрьедэ» гэжэ повестиие 2 жэлэй туршада бэшэнэ. Энэ повесть түсэбэйнь ёһоор үни хада дүүргэгдэхэ ёһотой һэн. Поэт Ш. Нимбуев «Манай сагай хүн» гэжэ поэмээ баһал ехэ удаан саг соо бэшэнэ. Зарим редакторнууд ба рецензентнүүд саг болзор соонь хүдэлмэреэ дүүргэдэггүй байһаар.

Уранзохёолшодой Союз хадаа олониитын дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулха ёһотой байгаа. Гэбэшье, литературна Вечернүүд, уулзалганууд һүүлэй үедэ үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени Москвада болохо Вечерэй дүтэлбэшье һаань, тэндэ концерт табиха тодорхой программатай хүсэд болоодүй. Тиимэһээнь артистнууд ямар дуу дуулаха, юу хэхэ тухайгаа лаб мэдэхэгүй байна.

Москвада болохо Вечер хадаа уранзохёолшодой Союзай творческо хүдэлмэриие улам һайжаруулха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, тус Вечер манай творческо тоосоон боложо, хүдэлмэриимнай һайн ба муу талые элирүүлхэ ёһотой. Идейно-уранһайханайнгаа талаар эрхим һайн зохёолнуудтайгаар Вечертэ ерэхэ гээшэ бүхы уранзохёолшодой арюун уялга мүн.

Ц. Дамдинжапов,
БМАССР-эй уранзохёолшодой Союзай правлениин харюусалгата секретарь.

Фельетоной орондо

Гуйһанаа гурбан жэлдэ хүлеэһээр...

Автобусно паркын кондуктор Надежда Николаевна Андреевагай гэртэ (Улан-Удын Советскэ улица, 32) мүнөө жэлдэ арбаад мянган түхэригэй капитальна заһабари хэгдээ гэжэ горжилуправлениин дансада бэшээтэй. Тиигэбэшье Андреевагай таһалгын сонхынь забһараар һэбшээлнэ. Таһалгань ууралаар дулаасуулагдадаг гэжэ нэрэтэйшье һаа, батарейкынь барихада, дээгүүрээ — бүлеэхэн, доодо захадаа сэб хүйтэн байдаг. Эдеэгээ бэлдэхэ кухни, пеэшэн оройдоо үгы. Примусэй носоходо керосинай утаа үнэр 4 хүнэй байдаг 7 квадратна метр таһалгыень дүүрэшэдэг.

Заһабарида гаргашалагдаһан 17 мянган түхэриг хайшаа ябашоо юм? Андреевагай байдаг таһалгада өөдтэй заһабари хэгдээгүй ха юм: шалань бага бага һэльбэгдээ, штукатуркынь холторхойнууд унабагдаа. Иигээд лэ дүүрэшоо. Зүгөөр зэргэлжэ һууһан Дементьев (6-дахи домоуправлениин механик), мүн тэрэ багта хүдэлмэрилдэг Брянский гэгшэдэй байрануудые «өөрын самса бэедэ дутэ» гэдэгтэл һайса заһабарилагдаа, пеэшэнгүүдынь шэнээр табигдаа юм. Брянскиин бүлэ соо хоёр хүн аад лэ, хоёр таһалгатай уужам байратай. Зүгөөр Андреевагай бүлэ 4 хүн аад лэ, тэрээндэ орходоо хоёр дахин уйтан таһалгатай. Энэнь хажуу тээһээнь харахада тон тэнсүүригүй байха юм.

Андреевагай нүхэрынь, ехэ хүбүүниинь Эсэгэ оронюо хамгаалгын Агууехэ дайнда наһа бараа һэн. Гурбан хүүгэдээрээ Надежда Николаевна 4 жэл хахад соо энэ бишыхан, подвальна таһалга соо һууна.

Мүн дайнда алуулһан фронтовик Бурлаковой бүлэ зэргэлээ таһалгадань ажаһуудаг. Тэрэ таһалга соонь бүришье хүйтэн. Бурлакова (III-хи группын инвалид эхэнэр) хоёр хүүгэдээрээ гэр соогоо ходо дэгэлтэеэ һуунад. Юундэб гэхэдэ, батарейкэнь баһал булеэн, сонхонь шэлгүй, рамань үмхиржэ эбдэршэнхэй.

Эдэнэй иимэ байдал горжилуправлениин начальник нүхэр Матвеевтэ үнинэй мэдээжэ. Үшөө урданда тэрэ иигэжэ хэлээ һэн: — «һанаагаа бү зобогты, байрыетнай заһабарилхабди, кухнитай болгохобди...»

Тиигэжэ хэлэһыень хэдэн жэлдэ хүлеэжэ, жилуправлениин үүдэнэй богоһын элэшэтэрынь гэшхээд, нүхэд Андреева, Бурлакова гэгшэд «Б-М. Үнэн» газетын редакцида хандаа һэн. Редакциһаа эльгээгдэһэн тусхай бэшэг дээрэ августын 16-да нүхэр Матвеев иимэ резолюци табяа:

«Нүхэр Вендик! Энэ байрында плита табюулха. Матвеев».

Үдэр, һунинууд ээлжэлэн үнгэржэл, үнгэржэл байба. Редакци харюу хүлеэжэ ядаад, дахинаа һануулан хандаба. Августын 28-най үдэр, шэнэ бэшэг дээрэ яаралтайгаар: «Герда Андреевна (тэрэнь Вендик). Дары харюу үгэгты. Матвеев» гэһэн тэмдэг зурагдаа һэн.

Энээнэй һүүлээр арбаад хоноһон хойно редакцида харюу ерэбэ.

Тэрээн соонь сагаан саарһан дээрэ хараар иигэжэ бэшэгдэнэ: «Андреева, Бурлакова гэгшэдэй квартира ууралаар түлигдэхэ. Эдеэ хоол бэлдэхын түлөө тусхай плитанууд табигдахань».

Бодоод үзэхэдэ, хэрэг бүтэжэ, һанаагаа амархаар шэнги байгаа. Зүгөөр, нүхэр Матвеевэй хойрог харюуе ба «болотоор хэһэн ажалыень» зэргэлүүлхэдэ, газар тэнгэри хоёрой хоорондохи мэтэ зайтай.

Аяар һара хахад болоһон хойно эдэниие шалгаад үзэхэдэ, бүхы юумэнь хуушаараа, ганса илгаань газаа хүйтэршэһэн байба.

Энэ хооһон, нюдэ далдалһан хэрэгүүд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, нүхэр Матвеев өөрынгөө албанай уялгада хайша хэрэгээр хандана. Үнэн сэдьхэлһээн эдэ зоной байра байдал һайжаруулха гэжэ огто оролдоногүй. Саарһан дээрэ бэшээд лэ, этигэмээр сэбэр найдуулгануудые үгөөд лэ бүхы албаяа хизаарлана.

Тэрэнэй хэлэһэн үгэеэ дүүргэдэггүй, хүнүүдтэ «ондо ондоогоор» хандадагыень нүгөө иимэ жэшээгээр харуулжа болохо байна.

Куйбышевай нэрэмжэтэ улицын 12/18-дахи гэрэй нэгэ таһалга соо Ханлама Дамдинова ажаһуудаг. Нүхэрынь фронтдо алуулһан, өөрөө бишыхан үхибүүдтэй. Тэрэнэй таһалга руу орохын түлөө хүршэ айлайнь кухни соогуур гараха хэрэгтэй юм.

1949 ондо энэ байрадань капитальна заһабари хэгдэхэ, газаа тээһээнь амяараа үүдэн гаргагдаха гэжэ Матвеевэй түсэб соо оруулагдажа, баталагдаһан байгаа.

Зүгөөр, тэрэнь дүүргэгдэнгүй үлэшоо. Ушарынь, зэргэлээд ажаһуудаг гр-н Альцман (ФК ба спортын городской комитедэй хүдэлмэрилэгшэ) энэ хэрэгтэ эрид дурагүй байба. Бүхы оградаяа Альцман түлеэгээр дүүргээд, үнгэрхэдөө Дамдиновагай байрын үүдэн болгогдохо гэһэн сонхо доро гахайн байра түхеэржэ, наагуурнь хада шэнги түлеэ обоолоо. Хэрэнсэйгэйнь хажууда мотоциклын сарай баряа юм. Энэ хүнэй хэтэржэ байһыень нүхэр Матвеев нюдөөрөө харабашье, баталагдаһан түсэбөө эбдэжэ, Дамдиновагай байрада үүдэ гаргуулхые Альцманай гуйлтаар болюулжархёо.

Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө дайнда ами бэеэ үгэһэн сэрэгшэдэй бүлэнэртэ иимэ хойрог, хайша хэрэгээр хандаха эрхэ хэн үгөөб. Энэ баримтануудые дары анхаралдаа абажа, зэмэтэ нюурнуудһаа, нэн түрүүндэ горжилуправлениин начальник нүхэр Матвеевһээ эрид шангаар асууха саг тулаа.

Ч. Намжилов.

Ажалшадай бэшэгүүд

Ажалладаггүй медпунктнууд

Модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезон эхилээ. Гэбэшье, Хоринн аймсоведэй гүйсэдкомой элүүрые сахиха таһаг (даагшань нүхэр Батуева) модо бэлэдхэлэй зарим участогуудые медицинскэ талаар хангалтада анхаралаа хандуулнагүй.

Жэшээлхэдэ, Хандагайн леспромхозой Нарин гэжэ участогта бии байгаа медицинскэ пункт хүдэлмэрилнэгүй. Юундэб гэхэдэ, тэндэ ажаллаха хүн үни удаан саг соо томилогдоногүй. Участогай хүдэлмэришэд үбэдөө һаа, хэдэн олон километр холо байһан Хори гү, али Тарбагатай тосхонуудта ошохо баатай болодог.

Тэрэшэлэн Курбын леспромхозой хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудаг Бэлшэр тосхондо арад зониие медицинскэ хангалга муу. Тэндэ медпунктын тусхай гэр байра бэлэн юм. Теэд, фельдшер Антонов тэндэ хүдэлмэрилхэеэ арсадаг байна.

Г. Цыреторов.

Хүл дээрээ байжа кино харана

Торийн аймагай Бургалтайн сомоной «Улаан Бургалтай» колхозой центртэ 500 хүнэй һууритай клуб бии. Гэбэшье, сугларагшадай һууха скамейкэнүүд тэндэ үгы юм. Тиимэһээ клубта ерэгшэд кино ба концерт хүл дээрээ байжа хараха баатай болодог.

Колхозой правлени ба партийна организаци энэ мэтын дутуу дундануудта һаналаа табинагүй.

Ж. Айсуев.

ТОБШО СИГНАЛНУУД

7 һара кино хүлеэһээр. Курумканай аймагай Дэрээнэй сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд кино хараагүй байһаар 7 һара болобо. Тэдэнэр кинопередвижкын ерэхые үдэр бүри хүлеэдэг.

Аймагай кинофикациин таһагайхид энэ хүсэлыень хэзээ дүүргэхэ гээшэб?

В. Баторов.

* * *

Колхознигуудай эрилтэ. Бэшэг зөөгшэ Ж. Сидорова Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой гэшүүдые саг соогоо газетэ, журналнуудаар хангахагүй, хододоо хэдэн хоногоор оройтуулжа асардаг байна.

Колхознигууд хадаа газетэ ба журналнуудые үдэр бүри асархые эринэ.

К. Антонов.

ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс япон хэлэн дээрэ шэнээр хэблэгдэбэ

ШАНХАЙ, октябриин 26. (ТАСС). Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин түүхын Хуряангы курс Японидо шэнээр хэблэгдэжэ гараа гэжэ Токиоһоо мэдээсэбэ.

Хитадтахи эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй шэнэ шата

ПЕКИН, октябриин 27. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй ба Тайван дээрэхи болон Кореядэхи американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлдэ туһалха комитедэй хамтарһан заседани боложо, эдэ хоёр комитедүүдые нэгэдүүлхэ тухай ба нэгэдэмэл организациие—бүгэдэниитын эб найрамдал хамгаалха ба американска агрессидэ эсэргүү тэмсэхэ Хитадай арадай Комитет болгон байгуулха тухай шиидхэбэри абтаа. Комитедэй түрүүлэгшээр Го Мо-жо, тэрэнэй орлогшонороор Пын Чжень ба Чень Шу-дун һунгагдаба.

Хитадтахи эб найрамдалай түлөө хүдэлөөе, Тайван дээрэхи ба Кореядэхи американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлые шэнжэлэн, Го Мо-жо тус заседани дээрэ үгэ хэлэжэ, Хитад дотор Стокгольмско Уряада 200 миллион гаран хүн гар табяа гэжэ мэдээсэбэ. Кореядэ ба Тайванда США-гэй добтолон ороһоной һүүлээр, гар табиха кампани улам үргэн далайсатайгаар ябуулагдаһан байна.

Американска империалистнууд Тайванда добтолон ороо, Кореядэхи агрессивнэ дайнай гал дүлые Хитадай хилэнүүдтэ дүтэлүүлжэ байна гэжэ Го Мо-жо зааба. Бүхы хитад арад американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлдэ ба өөрынгөө территориие хамгаалха ябадалда эмхидхэгдэн жагсаагдаһан байха ёһотой. Энэ хадаа бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалые хамгаалха түгэс хүсэтэ зэбсэг болохо байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин октябриин 28-да дамжуулһан мэдээсэл дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлөө.

Октябриин 25-да Арадай армиин частьнууд Бугдин (Хокутин) шадар атака хэхые һэдэһэн лисынмановска сэрэгүүдэй 6-дахи дивизиин батальониие хүреэлээд, бута сохёо.

Даб дээрэхи мэдээнүүдэй ёһоор, дайсан хадаа тус байлдаанда 381 хүнүүдээ алдаа, тэрэ тоодо 121 хүнүүдынь алагдаһан, 131-нь шархатаһан ба 129-нь плендэ ороһон байна. Арадай армиин частьнууд элдэб трофейнүүдые, тэрэ тоодо: 80 автомашина, 105 миллиметрын 2 ехэ буу, автоматическа 2 ехэ буу, зенитнэ 3 пулемёт, мүн бусад зүйлнүүдыень эзэлэн абаа.

* * *

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд хадаа добтолжо байгаа американска ба урда-корейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын хатуу шанга байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин октябриин 29-дэ дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Пхеньянай хойгуурхи райондо хатуу шанга байлдаануудые хэһэнэй ашаар Арадай армиин частьнууд урда-корейскэ сэрэгэй 6-дахи пехотно дивизиин 2-дохи полкые бүһэлөөд, бута сохёо. Дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонууд ушаруулагдаа. Дайсанай олон хүн плендэ ороһон ба трофейнүүд абтаһан байна.

Пехотын шэнэ хүсэнүүдые ба танкнуудые байлдаанда оруулжа, добтолгоёо шэнээр хэхые дайсан һэдэнэ. Арадай армиин частьнууд эрид контратакануудые хэжэ, дайсанай добтолгыень һаатуулжа байна. Байлдаанууд үргэлжэлһөөр.

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд Канкогой хойно ба Дантхенэй зүүн хойгуур добтолжо байгаа дайсанда эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэһэн байна.

США-гэй правительствын газаашалгын ябуулганууд тушаа ирокезүүдэй племиин американска индеецүүдэй гомодол

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 26. (ТАСС). Үсэгэлдэр Лейк-Саксесстэ, политическэ комитедэй заседаниин һүүлээр, ирокезүүдэй индейскэ племиин бүлэг вождьнор хадаа хойтоамериканска индеецүүд тушаа, илангаяа ирокезүүдэй племи тушаа американска засагаархидай хэһэн газаашалгын ябуулганууд тухай гомодолой буулгабариие ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-хи сесси дээрэ СССР-эй делегациие толгойлжо байгаа А. Я. Вышинскидэ барюулба. Тус племиин түлөөлэгшэд мүн энэ гомодолоо ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-хи сессиин делегацинуудай дунда тарааба.

Мүнөө үедэ американска конгрессэ хуулиин хэдэ хэдэн проектнүүд бэлэдхэгдэжэ байна, тэдэнэрынь хэрбээ баталагдан абтаа һаа, «бүхы индейскэ арад зоной социальна ба экономическа статуста заабол хоро ушаруулха байна» гэжэ гомодол соонь хэлэгдэнэ.

Эдэ хуулиин проектнүүдэй зариманиинь американска правительствын ба индейскэ племиин зоной хоорондо баталагдаһан договорнуудта зүришэжэ, индейскэ резервацинуудай территориие шэнээр хороохо ябадал хараална. Нүгөө бусад хуулинуудынь индейскэ племиин зоной дунда самоуправлениие саашадань хизаарлаха ябадалда зорюулагданхай юм.

Гомодол соонь, Нью-Йорк штадай территори дээрэ ажаһуужа байгаа ирокезүүдэй лигэ (зургаан нацануудай конфедераци гэдэг) тушаа тус штадай засагаархидай ушаруулдаг хашалта тухай заагдана. Тусгаарлабал, штадай засагаархид хадаа ирокезүүдэй лигэһээ 18 миллион акр газарыень мэхэ гохоор таһалжа абаа гэжэ гомодол соонь хэлэгдэнэ. «Бага нацануудай эрхэнүүдые дэлхэйн политика дотор мэдэрхэ шухала тухай өөһэдынгөө түлөөлэгшэдөөр дамжуулан США-гэй хэлэжэ байхадань,—гэжэ гомодол соо хэлэгдэнэ,— түлөөлэгшэдэйнгөө хэлэһэн юумые хэрэг дээрэ Холбоото Штадуудай бэелүүлхыень эрижэ байдаг бага наца США дотор бии юм. Зургаан нацануудай конфедераци (гү. али ирокезүүдэй лигэ) хадаа США-гэй түүхэ дотор өөрыгөө мэдэрүүлгэ оложо абаһан байха юм, гэбэшье һүүлэй үедэ тэрэнэй наца болон оршон байлгадань арсалта хэгдэжэ байна... США ба бусад баруунай гэгдэдэг гүрэнүүд болбол Зүүн Европын ба Дүтын Востогой оронууд тээшэ хургаараа заан хэлэдэг юм... Тиихэ зуураа, США хадаа өөрынгөө эзэрхэлгые зургаан нацануудай индеецүүдтэ хүсөөр баалан няажа байна. Американска конгрессэй үнгэрһэн сессиин үедэ, —гэжэ гомодол соонь хэлэгдэнэ, —хуулинуудай гурбан проект табигдаһан байгаа, тэдэ проектнүүд хэрбээ баталагдан абтаа юм һаа, зургаан нацануудай конфедерациие һандаргаһан удхатай болохо байна.

Эдэ хуулинуудые баталан абажа байгаа правительство дотор өөрынгөө түлөөлэлгэгүй байһан ба иимэ правительство дотор түлөөлэгдэхэ ямаршье дура хүсэлгүй байһан арадта эдэ хуулинууд хүсөөр баалан няагдаха байна».

«Хэдэн жэлэй урда тээ таанар агууехэ дайнда илаат», — гэжэ «үнэн зүб байдал тээшэ уряа» гэһэн гаршагтай ба американска арадта хандаһан гомодолой раздел соо хэлэгдэнэ.—Бидэнэр танай генералнуудай талада тулалдаабди. Демократиин түлөө, бага арадуудай эрхэнүүдэй түлөө таанар тулалдажа байнат гэжэ бидэнэртэ хэлэдэг байгаат. Манай һайшаан дэмжэһэн тухай хэлэжэ үгэхөөр танай генералнууд үшөө амиды мэндэ байна. Манда хэлэһэн ёһоор, демократиин түлөө Франциин, Германиин ба Японнин дайда дээрэ болоһон тулалдаанууд соогуур манай сэрэгшэдэй шуһан адхарһан байгаа. Танайороной ба зургаан нацануудай хоорондо хэгдэһэн нангин хэлсээнүүдые таанар юундэ таһалхаа хүсэнэбта? Манай нангин договорнууд модоной мүшэрнүүд шэнгеэр эбдэгдэжэ байна, хэзээ нэгэтэ агууехэ ба хүсэн түгэлдэр наца байһан бидэнэрые, урдада таниие дэмжэжэ байһан ирокезүүдые мэхэлхэ, дээрмэдэхын тулада танай спекулянтнууд газар дээгүүр маряан ерэжэ байнад».

«Хэрэгтэй болоо һаань», ирокезүүд хадаа ирокезүүдэй эрхэнүүдые хаһажа байгаа хуулинуудаа болюулхыень американска правительствода эрилтэ хэхэ гэһэн гуйлтатайгаар, дэлхэйн бүхы оронуудай правительствонуудта ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида хандаха байна,—гэжэ гомодол соонь заагдана.

„Нью-Йоркске листи" газетын редактор байһан К. Лайтнер американска гражданин байхаяа арсаба

ПРАГА, октябриин 26. (ТАСС). Чешскэ хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг «Нью-Йоркске листи» гэжэ газетын редактор байһан американска гражданин Карел Лайтнер хадаа империалистическэ шэнэ дайнда галзуу түргөөр бэлэдхэжэ байгаа американска мүнөөнэй правительствотай холбоогоо таһалхые шиидээд, Америкын Холбоото Штадуудһаа һаяхан Прага ерэбэ.

Чехословакиин ба гадаадын журналистнуудай пресс-конференци Прагада боложо, тэрээн дээрэ Лайтнер хадаа американска гражданствоһаа арсахые ба Америкэһээ гарахые ямар ушарһаа шиидэһэн тухайгаа хэлэбэ. США-гэй мүнөөнэй зонхилхы нюурнууд бүхы дэлхэйн арадуудта эсэргүү агрессивнэ дай ябуулжа ба Америкые фашизацилжа байһан туладань иимэ алхам хэбэб гэжэ Лайтнер мэдүүлбэ.

Дүшэ гаран жэл США-дэ байһанайнгаа һүүлээр, өөрынгөө Эхэ орондо бүримүһэн бусажа ерэхые ба американска гражданствоһаа арсахые шиидээб гэжэ Лайтнер тэмдэглэбэ. Эб найрамдалай ба демократиин тала баригша хододоо байһан туладаа би иимэ шухала шиидхэбэри абааб гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр би хадаа бүхы арадуудай хоорондохи хани барисаа ба эб найрамдал тогтоохо саг одоол ерэхэнь гэжэ хүлеэһэн байгааб. Гэбэшье, һүүлэй үедэ Америкэдэ минии хараһан событинууд хадаа дэлхэйе зонхилхо гэжэ эрмэлзэһэн финансова бүлэг магнадуудай ашаг туһада ябуулагдадаг ба бүхы хүн түрэлтэндэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн агрессивнэ политикын замда США ороо гэжэ намайе этигүүлээ. Фашистнуудай хэрэглэжэ байһан тиимэл методүүд Холбоото Штадуудта хэрэглэгдэжэ байна. Энэнь Кореядэхи ба США доторхишье событинуудаар гэршэлэгдэнэ. Энэнь США-һаа дулдыданги бусад оронуудтахи байдалаар гэршэлэгдэнэ.

Эб найрамдал тээшэ үнэхөөр эрмэлзэжэ байгаа нэгэшье хүн иимэ байдалые зүбшөөжэ шадахагүй. Американска правительствын гэмтэ бузар политикада эсэргүү протестын тэмдэг болгон би Холбоото Штадуудые орхижо гараха гэжэ шиидээб.

Өөрынгөө һамгантай ба бэритэй хамта американска гражданствоһаа арсанаб гэжэ США-һаа Прагада байгаа посольстводо энэ мэдүүлгээрээ дуулганаб, энээнээ гэршэлэн, американска паспортнуудаа бусаан үгэнэбди.

Франциин Национальна суглаан

ПАРИЖ, (ТАСС). Баруун Германиие ремилитаризацилха тухай правительственна декларацитай дашарамдуулан, Национальна суглаанда үгэ буляалдаан болобо. Хархис правительственна олонхидой депутадууд правительствын шиидхэбэри дэмжэбэ. Премьер-министр Плевен хадаа «немецкэ контингентнүүдые европейскэ армида оруулха шухала» гэжэ дурадхаба. «Эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэхэ тухай» худал хооһон үгэнүүдээр халха хэжэ, тэрэ хадаа правительственна декларациие Национальна суглаанай баталхыень эрибэ.

Депутадууд-коммунистнууд тэндэ үгэ хэлэхэдээ, арадта харша правительствын һанаашалгануудые эрид хурсаар элирүүлээ. «Немецкэ алууршадай туһада французска солдадууд хэзээдэшье тэмсэхэгүй» гэжэ депутат-коммунист Альфонс Дени мэдүүлбэ.

Үгэ буляалдаанай һүүлээр, Национальна суглаан голосовани хэбэ. Правительственна декларациие һайшааһан резолюциин түлөө 343 голос үгтөө, буруушаажа 225 хүн (коммунистнууд, тэдэниие дагагша зарим депутадууд) голосовалба.

УЛАН-УДЫН БУРЯТ ДУНДА ҺУРГУУЛИДА

Литературна кружок

Һаяхан энэ һургуулида литературна кружок эмхидхэгдээ. Кружогто хабаадагшад литератуурын теориие шудалха, советскэ зохёолшодой зохёолнуудтай танилсаха юм. Тус кружогые литературын багша нүхэр Егоров хүтэлбэрилнэ.

Кружогой гэшүүд «Үнэн зургаан үгэнүүд» гэжэ ханын газетэ гадаг болоо. Тэрэнэй түрүүн номер Москвада болохо монгол литературын Вечерт ... рюулагдаһан байна.

Пионернүүдэй булан

Һургуулиин пионернүүдэй ... лан ураньһайханаар шэмэглэгдэнхэй. Тэндэ шэнэ газетэ журналнууд хододоо байдаг. ... нятиингаа һүүлээр пионернүүд ... дэ ерэжэ, сүлөөтэй сагаа ... гэнэ.

Мүн тэндэ пионерскэ сбор ба һони һонин хөөрэлдөөнүүд гэргэгдэнэ. Пионерскэ дружины түрүүлэгшэ, эрхим һурагша ... Гадьянова зунайнгаа амарха үедэ Артек ошожо амархадаа ... раһан, үзэһэн юумэнүүдэй тухай һаяхан нүхэдтөө хөөрэжэ үгөө.

Арбан нэгэдэхи класс нээгдэ...

Һургуулидань һаяхан арбан нэгэдэхи класс нээгдээ. Эхин һургуулида зааха багшанар тэндэ ... лэдхэгдэхэ юм.

Энэ жэлдэ 10-дахи класс дүүргэгшэд Д. Ешиева, Фед... ба бусад 11-дэхи класста ... жа байнад. Мүн республикын ... магуудһаа олон хүн тэндэ ... хэй.

Һурагшад—жэшээтэ агитаторнууд

Ажалшадай депутадуудай ... тагай Соведүүдтэ һунгаха һу... тануудта бэлэдхэлэй үедэ 20 ... рагшад агитаторнуудаар хү... мэрилнэ. Тэдэнэр хүн зоной ... да агитационно-ниитын хүд... ри ябуулна.

Һунгалтанууд тухай Дурим, ... ветскэ һунгуулиин системэ ... 5—6 хөөрэлдөөнүүдые 10-... классай һурагшад Базаров, ... дыев, Гылыков гэгшэд һунга... лай дунда үнгэргөөд байна.

Уншагшадай конференци болоно

Ахалагша классуудай һур... үе үе болоод лэ уншагшадай ... ференци эмхидхэнэ. Һаяхан ... Толстойн зохёолнуудаар ... конференци болоо. «Дайн ба найрамдал» гэжэ роман ... Жабдоржиев, «Анна Карен... тухай Дамдинов, «Воскрес... роман тухай Хазагаева ... нүүдые хэһэн байна.

Удаань тэндэ хабаадагшад ... хэлэжэ, тус номудай тухай ... шэн хэлсэлгэ ехэ һониноор ... эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Про... ска агууехэ уранзохёолшо ... Горькиин зохёолнуудаар ... конференци һаяар үнгэргэ... юм.

С. Дондуп...

ФУТБОЛООР БЛИЦ-ТУРНИР

Октябриин 29-дэ «Динамо» ... дион дээрэ зунай спортива ... ниие хаалгада зорюулагд... футболоор блиц-турнир боло...

Поли дээрэ түрүүшээр «Д... мо» ба РСШ гэжэ обществ... дай эдир залуушуулай ком... нууд уулзаба. Динамове... 1:0 гэһэн тоотойгоор илаа.

Һүүлээрнь «Динамо» ба «... сомолец» обществонуудай ко... дануудай уулзаба. Эндэ «Дин... команда 8:0 гэһэн тоотойгоо... гөөдэеэ шүүбэ.

Нааданай һүүлээр физкуль... ба спортын городской коми... түрүүлэгшын орлогшо нүхэр ... ди «Динамо» командын ка... Дерюжколо клубуудай мүрыс... дэ городой түрүү һуури ... нэйнь түлөө мүнгэн кубок ба... лаа. Тэрэшэлэн 2 хрустальна ... бок «Динамын» үхибүүдэй ... эдир залуушуулай команда ... турнирта илажа гараһанай ... абаа.

Е. Никола...

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02419. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. 13.000